Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 9ης Φεβρουαρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή — Κοινό δασμολόγιο — Δασμολογική κατάταξη — Συνδυασμένη Ονοματολογία — Διακρίσεις 3824 90 97 και 2106 90 92 — Προϊόν σε σκόνη το οποίο αποτελείται από ανθρακικό ασβέστιο (95 %) και τροποποιημένο άμυλο (5 %)»

Στην υπόθεση C-441/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Finanzgericht Bremen (φορολογικό δικαστήριο Βρέμης, Γερμανία) με απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Αυγούστου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Madaus GmbH

κατά

Hauptzollamt Bremen,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský και D. Šváby (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Madaus GmbH, εκπροσωπούμενη από τον G. Eder, Rechtsanwalt,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους M. Wasmeier, A. Caeiros και B.-R. Killmann,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των διακρίσεων 3824 90 97 και 2106 90 92 της συνδυασμένης ονοματολογίας που διαλαμβάνεται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο (ΕΕ 1987, L 256, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 927/2012 της Επιτροπής, της 9ης Οκτωβρίου 2012 (ΕΕ 2012, L 304, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Madaus GmbH και του Hauptzollamt Bremen (κεντρικό τελωνείο Βρέμης, Γερμανία, στο εξής: HB) σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη στη συνδυασμένη ονοματολογία μιας πρώτης ύλης με την ονομασία «DESTAB Calcium Carbonate 90SE Ultra 250», η οποία προορίζεται για την παρασκευή δισκίων ασβεστίου υπό τη μορφή απλών, αναβραζόντων και μασωμένων δισκίων.

Το νομικό πλαίσιο

Η ΣΟ

3 Η δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση διέπεται από τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία.

4 Το άρθρο 12 του κανονισμού 2658/87, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 254/2000 του Συμβουλίου, της 31ης Ιανουαρίου 2000 (ΕΕ 2000, L 28, σ. 16), προβλέπει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεσπίζει κάθε χρόνο κανονισμό που περιλαμβάνει το πλήρες κείμενο της δασμολογικής και στατιστικής ονοματολογίας και τους αντίστοιχους αυτόνομους και συμβατικούς δασμούς του κοινού δασμολογίου, όπως το κείμενο αυτό προκύπτει από τα μέτρα που θεσπίζονται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από την Επιτροπή. Ο ως άνω κανονισμός δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* το αργότερο στις 31 Οκτωβρίου και εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου του επομένου έτους.

5 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι εφαρμοστέος είναι ο κανονισμός 927/2012. Από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία προκύπτει όμως ότι η επίμαχη διασάφηση για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία πραγματοποιήθηκε στις 11 Απριλίου 2014. Υπ' αυτές τις συνθήκες, στα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης έχει εφαρμογή το κείμενο της δασμολογικής και στατιστικής ονοματολογίας το οποίο ίσχυε από την 1η Ιανουαρίου 2014 και το οποίο θεσπίστηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 1001/2013 της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 2013 (ΕΕ 2013, L 290, σ. 1) (στο εξής: ΣΟ). Πάντως, σε ό,τι αφορά τις επίμαχες κλάσεις, οι δύο αυτοί κανονισμοί έχουν το ίδιο περιεχόμενο.

6 Το πρώτο μέρος της ΣΟ, που αφορά τις προκαταρκτικές διατάξεις, περιλαμβάνει τον τίτλο I, στον οποίο προβλέπονται οι «Γενικοί κανόνες» και του οποίου το τμήμα Α, που φέρει τον τίτλο «Γενικοί κανόνες για την ερμηνεία της συνδυασμένης ονοματολογίας», ορίζει μεταξύ άλλων τα εξής:

«Η κατάταξη των εμπορευμάτων στη [ΣΟ] πραγματοποιείται σύμφωνα με τις παρακάτω αρχές.

1. Το κείμενο των τίτλων των τμημάτων, των κεφαλαίων ή των υποκεφαλαίων θεωρείται ότι έχει μόνον ενδεικτική αξία, δεδομένου ότι η κατάταξη καθορίζεται νόμιμα σύμφωνα με το κείμενο των κλάσεων και των σημειώσεων των τμημάτων ή των κεφαλαίων και σύμφωνα με τους παρακάτω κανόνες, εφόσον αυτοί δεν είναι αντίθετοι προς το κείμενο των εν λόγω κλάσεων και σημειώσεων.

[…]»

7 Το δεύτερο μέρος της ΣΟ, που περιέχει πίνακα των δασμών, διαιρείται σε τμήματα. Το τμήμα IV του ως άνω δευτέρου μέρους περιλαμβάνει το κεφάλαιο 21 της ΣΟ, που φέρει τον τίτλο «Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής».

8 Η περιλαμβανόμενη στο κεφάλαιο 21 κλάση 2106 της ΣΟ υποδιαιρείται ως εξής:

«2106 Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού:

2106 10 – Συμπυκνώματα πρωτεϊνών και ουσίες πρωτεϊνικής σύστασης:

[…]

2106 90 – Άλλα:

[…]

2106 90 92 – – – Που δεν περιέχουν λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα, ζαχαρόζη, ισογλυκόζη, γλυκόζη, άμυλα κάθε είδους ή που περιέχουν κατά βάρος λιγότερο του 1,5 % λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα, λιγότερο του 5 % ζαχαρόζη ή ισογλυκόζη, λιγότερο του 5 % γλυκόζη ή άμυλα κάθε είδους

[…]».

9 Στο δεύτερο μέρος της ΣΟ περιλαμβάνεται επίσης το τμήμα του VI που αφορά τα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών ή των συναφών βιομηχανιών. Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει το κεφάλαιο 38 της ΣΟ, με τίτλο «Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών», το οποίο περιέχει την ακόλουθη σημείωση:

«1. Το κεφάλαιο αυτό δεν περιλαμβάνει:

[…]

β) τα μείγματα χημικών προϊόντων και ουσιών διατροφής ή άλλ[ων] που έχουν θρεπτική αξία, των τύπων που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή τροφίμων για τη διατροφή του ανθρώπου (κλάση 2106, γενικά)·

[…]».

10 Η περιλαμβανόμενη στο κεφάλαιο 38 κλάση 3824 της ΣΟ υποδιαιρείται ως εξής:

«3824 Συνδετικά παρασκευασμένα για καλούπια ή πυρήνες χυτηρίου. Χημικά προϊόντα και παρασκευάσματα των χημικών ή συναφών βιομηχανιών (στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που αποτελούνται από μείγματα φυσικών προϊόντων), που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού·

[…]

3824 90 – Άλλα

[…]

3824 90 97 – – – – Άλλα».

Ο κανονισμός (ΕΕ) 328/2013

11 Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 328/2013 της Επιτροπής, της 8ης Απριλίου 2013, σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη ορισμένων εμπορευμάτων στη συνδυασμένη ονοματολογία (ΕΕ 2013, L 102, σ. 10), περιέχει στο παράρτημά του πίνακα που περιλαμβάνει τρεις στήλες, εκ των οποίων η πρώτη περιγράφει το κάθε εμπόρευμα, η δεύτερη αναγράφει την κατάταξη που του αποδόθηκε στη ΣΟ και η τρίτη εκθέτει την αιτιολογία της κατατάξεως αυτής.

12 Από το ως άνω παράρτημα προκύπτει επομένως ότι προϊόν σε σκόνη που αποτελείται σε ποσοστό 97 % από ανθρακικό ασβέστιο και 3 % από άμυλο κατετάγη στη διάκριση 2106 90 92 της ΣΟ. Στη στήλη με την περιγραφή των εμπορευμάτων, το προϊόν αυτό περιγράφεται ως εξής:

«Προϊόν σε σκόνη, αποτελούμενο από (% κατά βάρος):

— ανθρακικό ασβέστιο 97

— άμυλο 3

Το προϊόν είναι κατάλληλο για χρήση σε διαφορετικούς τομείς, όπως τα προϊόντα για τη διατροφή του ανθρώπου, τα φάρμακα και τα πληρωτικά βαφών.

Το προϊόν είναι κατάλληλο για χρήση στην παραγωγή δισκίων ασβεστίου.»

13 Στη στήλη που αφορά την αιτιολογία της επιλεγείσας κατατάξεως, επισημαίνεται ότι αυτή «καθορίζεται από τους γενικούς κανόνες 1 και 6 για την ερμηνεία της [ΣΟ], από τη σημείωση 1 β) του κεφαλαίου 38 και από το κείμενο των κωδικών ΣΟ 2106, 2106 90 και 2106 90 92».

14 Στη στήλη αυτή διαλαμβάνονται επίσης οι ακόλουθες διαπιστώσεις:

«Λόγω της παρουσίας ουσίας που δεν προβλέπεται από τη σημείωση 1 α), δ) ή ε) του κεφαλαίου 28, αποκλείεται η κατάταξη στο εν λόγω κεφάλαιο.

[…]

Λόγω της σύνθεσης του προϊόντος, η κατάταξη στο κεφάλαιο 38 αποκλείεται δυνάμει της σημείωσης 1 β) του εν λόγω κεφαλαίου (βλέπε επίσης τις επεξηγηματικές σημειώσεις του εναρμονισμένου συστήματος στο κεφάλαιο 38, γενικές παρατηρήσεις).

Συνεπώς, το προϊόν πρέπει να καταταχθεί στον κωδικό ΣΟ 2106 ως παρασκεύασμα διατροφής που δεν κατονομάζεται ή περιλαμβάνεται αλλού.»

Το ΕΣ και η ΣΟ

15 Το Συμβούλιο Τελωνειακής Συνεργασίας, νυν Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (ΠΟΤ), συστάθηκε με τη Σύμβαση για την ίδρυση του εν λόγω συμβουλίου, συναφθείσα στις Βρυξέλλες στις 15 Δεκεμβρίου 1950. Το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποιήσεως των εμπορευμάτων (στο εξής: ΕΣ) καταρτίσθηκε από τον ΠΟΤ και θεσπίστηκε με τη Διεθνή Σύμβαση για το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποιήσεως των εμπορευμάτων, που συνήφθη στις Βρυξέλλες στις 14 Ιουνίου 1983 και εγκρίθηκε, μαζί με το τροποποιητικό της πρωτόκολλο της 24ης Ιουνίου 1986, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, με την απόφαση 87/369/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Απριλίου 1987 (ΕΕ 1987, L 198, σ. 1).

16 Οι κλάσεις 2106 και 3824 της ΣΟ επαναλαμβάνουν το γράμμα των κλάσεων 2106 και 3824 του ΕΣ.

17 Οι επεξηγηματικές σημειώσεις του ΕΣ καταρτίζονται από τον ΠΟΤ σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμβάσεως για το ΕΣ.

18 Οι επεξηγηματικές σημειώσεις του ΕΣ για το κεφάλαιό του 38 αναφέρουν μεταξύ άλλων τα εξής:

«Γενικές παρατηρήσεις

[...]

Για τους σκοπούς της σημειώσεως 1 β) του παρόντος κεφαλαίου, ο όρος *ουσίες διατροφής ή άλλες ουσίες που έχουν θρεπτική αξία* καλύπτει κυρίως βρώσιμα προϊόντα των τμημάτων I έως IV.

Ο όρος αυτός περιλαμβάνει και κάποια άλλα προϊόντα, ιδίως τα προϊόντα του κεφαλαίου 28 που χρησιμοποιούνται ως συμπληρώματα μεταλλικών στοιχείων στα παρασκευάσματα διατροφής, τις αλκοόλες σακχάρων της κλάσεως 29.05, τα απαραίτητα αμινοξέα της κλάσεως 29.22, τη λεκιθίνη της κλάσεως 29.23, τις προβιταμίνες και βιταμίνες της κλάσεως 29.36, τα σάκχαρα της κλάσεως 29.40, τα προοριζόμενα για παρασκευάσματα διατροφής συστατικά αίματος ζώων της κλάσεως 30.02, τις καζεΐνες και καζεϊνικά άλατα της κλάσεως 35.01, τις αλβουμίνες της κλάσεως 35.02, τη βρώσιμη ζελατίνη της κλάσεως 35.03, τις βρώσιμες πρωτεϊνικές ύλες της κλάσεως 35.04, τις δεξτρίνες και τα άλλα βρώσιμα τροποποιημένα άμυλα της κλάσεως 35.05, τη σορβιτόλη της κλάσεως 38.24, τα βρώσιμα προϊόντα του κεφαλαίου 39 (όπως η αμυλοπηκτίνη και η αμυλόζη της κλάσεως 39.13). Τονίζεται ότι η ανωτέρω απαρίθμηση προϊόντων είναι απλώς ενδεικτική και σε καμία περίπτωση εξαντλητική.

Η απλή παρουσία *ουσιών διατροφής ή άλλων ουσιών που έχουν θρεπτική αξία* σε μείγμα δεν αρκεί για τον αποκλεισμό του εν λόγω μείγματος από το κεφάλαιο 38, δυνάμει της σημειώσεώς του 1 β). Οι ουσίες η θρεπτική αξία των οποίων είναι δευτερεύουσας μόνο σημασίας σε σχέση με τη λειτουργία τους ως χημικών προϊόντων, παραδείγματος χάριν ως πρόσθετα τροφίμων ή ως βοηθητικά μέσα επεξεργασίας, δεν θεωρούνται, για τους σκοπούς της παρούσας σημειώσεως, ως *ουσίες διατροφής ή άλλες ουσίες που έχουν θρεπτική αξία*. Τα μείγματα που αποκλείονται από το κεφάλαιο 38 δυνάμει της σημειώσεώς του 1 β) ανήκουν σε εκείνες τις κατηγορίες προϊόντων τα οποία χρησιμοποιούνται στην παρασκευή προϊόντων ανθρώπινης διατροφής και των οποίων η αξία έγκειται στις θρεπτικές τους ιδιότητες.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

19 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, στις 11 Απριλίου 2014, η Madaus υπέβαλε διασάφηση για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία ανθρακικού ασβεστίου καταγωγής Ηνωμένων Πολιτειών. Με τη διασάφηση αυτή, κατέταξε το εν λόγω προϊόν στη διάκριση 2836 50 00 της ΣΟ.

20 Το προϊόν αυτό αποτελεί πρώτη ύλη για την παρασκευή δισκίων ασβεστίου υπό τη μορφή απλών, αναβραζόντων και μασωμένων δισκίων. Ονομάζεται «DESTAB Calcium Carbonate 90SE Ultra 250» και αποτελείται από καθορισμένης χημικής συστάσεως ανθρακικό ασβέστιο σε σκόνη και από τροποποιημένο άμυλο.

21 Τα εισαχθέντα εμπορεύματα ετέθησαν σε ελεύθερη κυκλοφορία σύμφωνα με την αίτηση της προσφεύγουσας, με συνέπεια να υπολογισθούν εισαγωγικοί δασμοί με συντελεστή 5 %, ο οποίος ίσχυε για τη διάκριση 2836 50 00 της ΣΟ.

22 Το ΗΒ απέστειλε πάντως προς ανάλυση τα προϊόντα αυτά. Σύμφωνα με την πραγματογνωμοσύνη που διενεργήθηκε σχετικά με τη δασμολογική κατάταξή τους, τα εν λόγω προϊόντα έπρεπε να καταταγούν στη διάκριση 2106 90 92 της ΣΟ. Κατά τις διεξαχθείσες αναλύσεις, δεδομένου ότι η περιεκτικότητα σε τροποποιημένο άμυλο είναι μικρότερη κατά βάρος (κ.β.) από το 5 %, το προστεθέν αυτό άμυλο δεν αποτελεί σημαντικό συστατικό του προϊόντος.

23 Δεδομένου ότι οι δασμοί που αντιστοιχούσαν στην ως άνω δασμολογική διάκριση ανέρχονταν στο 12,8 %, στις 24 Ιουνίου 2014 το ΗΒ απηύθυνε στην προσφεύγουσα πράξη με την οποία της καταλόγιζε το υπόλοιπο των οφειλομένων δασμών.

24 Κατόπιν της απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως που άσκησε κατά της ως άνω πράξεως καταλογισμού, η Madaus άσκησε προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου με αίτημα την ακύρωση της πράξεως αυτής. Κατ' ουσίαν προβάλλει πλέον, προς στήριξη της προσφυγής της, ότι το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν δεν έπρεπε να είχε καταταγεί στη διάκριση 2836 50 00 της ΣΟ, αλλά στη διάκριση 3824 90 97 της ΣΟ. Διευκρινίζει, αφενός, ότι η περιεκτικότητα του εν λόγω προϊόντος σε άμυλο υπερβαίνει το 5 % του συνολικού βάρους του και, αφετέρου, ότι το άμυλο δεν προστίθεται για τις θρεπτικές του ιδιότητες, αλλά λειτουργεί μόνον ως μέσο επεξεργασίας, προκειμένου να διευκολύνει τη δισκιοποίηση του ασβεστίου. Το γεγονός ότι το προστεθέν άμυλο έχει κάποια μικρή θρεπτική αξία είναι δευτερεύουσας σημασίας.

25 Κατά τη Madaus, βάσει των ανωτέρω, το επίδικο προϊόν εμπίπτει στο κεφάλαιο 38 της ΣΟ. Ο αποκλεισμός ορισμένων προϊόντων από το πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου αυτού, ο οποίος προκύπτει από τη σημείωσή του 1, στοιχείο β', και αφορά τα «μείγματα χημικών προϊόντων και ουσιών διατροφής ή άλλ[ων] που έχουν θρεπτική αξία», δεν εφαρμόζεται στο επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν, εφόσον δεν πρόκειται για μείγμα που αποτελείται κυρίως από ουσία διατροφής ή από άλλη ουσία που έχει θρεπτική αξία. Ειδικότερα, κατά τις επεξηγηματικές σημειώσεις του ΕΣ για το κεφάλαιο 38, απλώς και μόνον η παρουσία ουσιών διατροφής ή άλλων ουσιών που έχουν θρεπτική αξία σε ένα μείγμα, όπως συμβαίνει εν προκειμένω με το τροποποιημένο άμυλο, δεν αρκεί για τον αποκλεισμό του μείγματος αυτού από το πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου 38 της ΣΟ, δεδομένου ότι, κατά τις ως άνω επεξηγηματικές σημειώσεις, μια ουσία η θρεπτική αξία της οποίας είναι δευτερεύουσας σημασίας σε σχέση με τη λειτουργία της ως μέσο επεξεργασίας δεν θεωρείται ως ουσία η οποία έχει θρεπτική αξία. Τέλος, η Madaus προσθέτει ότι ο εκτελεστικός κανονισμός 328/2013 είναι ανίσχυρος διότι αγνοεί το περιεχόμενο της σημειώσεως 1, στοιχείο β', του κεφαλαίου 38 της ΣΟ.

26 Το ΗΒ υποστηρίζει ότι τα δύο συστατικά του επίδικου στην κύρια δίκη προϊόντος, δηλαδή το ανθρακικό ασβέστιο και το τροποποιημένο άμυλο, είναι ουσίες που έχουν θρεπτική αξία κατά την έννοια της εν λόγω σημειώσεως και ότι πρόκειται ως εκ τούτου για παρασκεύασμα διατροφής το οποίο εμπίπτει στην κλάση 2106 της ΣΟ.

27 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν αποτελείται από ανθρακικό ασβέστιο, το οποίο αδιαμφισβήτητα είναι χημικό προϊόν κατά το γράμμα της κλάσεως 3824 της ΣΟ, και από τροποποιημένο άμυλο.

28 Ειδικότερα, όπως προεκτέθηκε, κατά τη σημείωση 1, στοιχείο β', του κεφαλαίου 38 της ΣΟ, αποκλείονται από το κεφάλαιο αυτό «τα μείγματα χημικών προϊόντων και ουσιών διατροφής ή άλλ[ων] που έχουν θρεπτική αξία, των τύπων που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή τροφίμων για τη διατροφή του ανθρώπου».

29 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η επίλυση της εκκρεμούσας ενώπιόν του διαφοράς εξαρτάται από το κατά πόσον το δεύτερο συστατικό συνιστά ουσία διατροφής ή άλλη ουσία που έχει θρεπτική αξία κατά την έννοια της σημειώσεως αυτής.

30 Το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν εμπίπτει στο κεφάλαιο 38 της ΣΟ, διότι το κύριο συστατικό, δηλαδή το ανθρακικό ασβέστιο, είναι χημικό προϊόν, ενώ το τροποποιημένο άμυλο έχει προστεθεί αποκλειστικά με τον σκοπό να διευκολύνει τη δισκιοποίηση του ασβεστίου. Συνακόλουθα, εκτιμά ότι το τροποποιημένο άμυλο περιλαμβάνεται στο επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν μόνον ως μέσον επεξεργασίας και όχι για να του προσδώσει θρεπτική αξία.

31 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο στηρίζεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις του κεφαλαίου 38 του ΕΣ, όπως προκύπτουν από τη σκέψη 18 της παρούσας αποφάσεως, κατά τις οποίες, όπως εκθέτει το αιτούν δικαστήριο, «η απλή παρουσία ουσιών που έχουν θρεπτική αξία σε μείγμα δεν αρκεί για τον αποκλεισμό του εν λόγω μείγματος από το κεφάλαιο 38, δυνάμει της σημειώσεώς του 1 β), όταν η θρεπτική αξία της επίμαχης ουσίας είναι δευτερεύουσας μόνο σημασίας σε σχέση με τη λειτουργία της ως χημικό προϊόν».

32 Το αιτούν δικαστήριο έχει όμως αμφιβολίες για το κατά πόσον το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν δύναται να εμπίπτει στο κεφάλαιο 38 της ΣΟ λαμβανομένου υπόψη του εκτελεστικού κανονισμού 328/2013. Ειδικότερα, επισημαίνει ότι ο κανονισμός αυτός υπενθυμίζει το περιεχόμενο της σημειώσεως 1, στοιχείο β′, του ως άνω κεφαλαίου 38, κατά την οποία ορισμένα μείγματα χημικών προϊόντων και ουσιών διατροφής που έχουν θρεπτική αξία αποκλείονται από το κεφάλαιο αυτό. Έτσι, ένα προϊόν παρεμφερές προς το επίδικο στην κύρια δίκη εμπίπτει στο κεφάλαιο 21 της ΣΟ και ως εκ τούτου πρέπει να καταταγεί στην κλάση 2106 της ΣΟ και όχι στο κεφάλαιό της 38. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ο κανονισμός αυτός θα μπορούσε να είναι ανίσχυρος για τους ίδιους λόγους που κατά τη γνώμη του δικαιολογούν την κατάταξη του επίδικου στην κύρια δίκη προϊόντος στο κεφάλαιο 38 της ΣΟ και συγκεκριμένα λόγω παραβλέψεως του περιεχομένου της σημειώσεως 1, στοιχείο β′, του κεφαλαίου αυτού.

33 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Finanzgericht Bremen (φορολογικό δικαστήριο Βρέμης, Γερμανία) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει η [ΣΟ] να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι πρώτη ύλη με την ονομασία "DESTAB Calcium Carbonate 90SE Ultra 250", που χρησιμοποιείται για την παρασκευή δισκίων ασβεστίου υπό τη μορφή απλών, αναβραζόντων και μασωμένων δισκίων, αποτελούμενη από καθορισμένης χημικής συστάσεως ανθρακικό ασβέστιο σε σκόνη και από τροποποιημένο άμυλο προστεθέν προς διευκόλυνση της δισκιοποιήσεως, ως προς την οποία πρώτη ύλη διαπιστώθηκε –σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 118/2010 της Επιτροπής, της 9ης Φεβρουαρίου 2010, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 900/2008 για τον καθορισμό των μεθόδων ανάλυσης και άλλων διατάξεων τεχνικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του καθεστώτος εισαγωγών ορισμένων εμπορευμάτων που προέρχονται από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων (ΕΕ 2010, L 37, σ. 21)– περιεκτικότητα σε άμυλο μικρότερη του 5 % κ.β., πρέπει να καταταγεί στη διάκριση 3824 90 97 [της ΣΟ];»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

34 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν η ΣΟ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι προϊόν όπως το επίδικο στην κύρια δίκη, που χρησιμοποιείται για την παρασκευή δισκίων ασβεστίου υπό τη μορφή απλών, αναβραζόντων και μασωμένων δισκίων, αποτελείται από καθορισμένης χημικής συστάσεως ανθρακικό ασβέστιο σε σκόνη και από τροποποιημένο άμυλο προστεθέν προς διευκόλυνση της δισκιοποιήσεως και έχει περιεκτικότητα σε άμυλο μικρότερη του 5 % κ.β., πρέπει να καταταγεί στην κλάση 2106 της ΣΟ, ως παρασκεύασμα διατροφής, ή στην κλάση 3824 της ΣΟ, ως χημικό προϊόν.

35 Τονίζεται καταρχάς ότι, όταν το Δικαστήριο επιλαμβάνεται αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως σε θέματα δασμολογικής κατατάξεως, το έργο του συνίσταται στο να αποσαφηνίσει στο εθνικό δικαστήριο τα κριτήρια τα οποία πρέπει να εφαρμόσει ώστε να κατατάξει ορθώς τα επίμαχα προϊόντα

στη ΣΟ και όχι στο να προβεί το ίδιο στην κατάταξη αυτή, τούτο δε κατά μείζονα λόγο καθόσον το Δικαστήριο δεν διαθέτει κατ' ανάγκην όλα τα απαραίτητα προς τούτο στοιχεία. Συνεπώς, το αιτούν δικαστήριο είναι οπωσδήποτε σε καλύτερη θέση για να προβεί στην εν λόγω κατάταξη (απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2015, Kyowa Hakko Europe, C-344/14, EU:C:2015:615, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

36 Εν συνεχεία, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, χάριν της ασφαλείας δικαίου και προς διευκόλυνση των ελέγχων, το αποφασιστικό κριτήριο για τη δασμολογική κατάταξη εμπορευμάτων πρέπει γενικώς να αναζητείται στα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά και ιδιότητες, όπως ορίζονται από το κείμενο της κλάσεως της ΣΟ και των σημειώσεων των τμημάτων ή των κεφαλαίων της ΣΟ (απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2016, Salutas Pharma, C-124/15, EU:C:2016:87, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

37 Επομένως, οι σημειώσεις των κεφαλαίων της ΣΟ συνιστούν σημαντικά μέσα για την ομοιόμορφη εφαρμογή του κοινού δασμολογίου και παρέχουν, αυτές καθεαυτές, αξιόπιστα στοιχεία για την ερμηνεία του. Το περιεχόμενο των εν λόγω σημειώσεων πρέπει συνεπώς να είναι σύμφωνο προς τις διατάξεις της ΣΟ και δεν μπορεί να τις τροποποιεί (βλ. απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2016, Salutas Pharma, C-124/15, EU:C:2016:87, σκέψη 30).

38 Εξάλλου, οι επεξηγηματικές σημειώσεις οι οποίες καταρτίζονται από τον ΠΟΤ, όσον αφορά το ΕΣ, και από την Επιτροπή, όσον αφορά τη ΣΟ, συμβάλλουν σημαντικά στην ερμηνεία του περιεχομένου των διαφόρων δασμολογικών κλάσεων, χωρίς πάντως να έχουν δεσμευτική νομική ισχύ (απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2016, Salutas Pharma, C-124/15, EU:C:2016:87, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

39 Όσον αφορά την κατάταξη στην ενδεδειγμένη δασμολογική κλάση, υπενθυμίζεται ακόμη ότι ο προορισμός του προϊόντος μπορεί να αποτελέσει αντικειμενικό κριτήριο κατατάξεώς του υπό την προϋπόθεση ότι είναι συμφυής προς το προϊόν αυτό, ο δε συμφυής χαρακτήρας πρέπει να μπορεί να εκτιμηθεί με γνώμονα τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και ιδιότητες του προϊόντος (αποφάσεις της 20ής Ιουνίου 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, σκέψη 41, και της 4ης Μαρτίου 2015, Oliver Medical, C-547/13, EU:C:2015:139, σκέψη 47). Πάντως, ο προορισμός του προϊόντος αποτελεί λυσιτελές κριτήριο μόνον στην περίπτωση που η κατάταξη δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με μόνη βάση τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και ιδιότητες του προϊόντος (αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 2010, Skoma-Lux, C-339/09, EU:C:2010:781, σκέψη 47, και της 28ης Απριλίου 2016, Oniors Bio, C-233/15, EU:C:2016:305, σκέψη 33).

40 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν αποτελείται, σε αναλογία αντιστοίχως περίπου 95 % και 5 %, από ανθρακικό ασβέστιο, το οποίο είναι χημικό προϊόν, και από τροποποιημένο άμυλο, που είναι ουσία η οποία έχει θρεπτική αξία. Το εν λόγω προϊόν χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη κατά την παρασκευή δισκίων ασβεστίου που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο. Συνεπώς, βάσει των αντικειμενικών χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων του εν λόγω προϊόντος, τούτο καταρχήν εμπίπτει στο κεφάλαιο 38 της ΣΟ που αφορά τα «Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών».

41 Από το γράμμα της σημειώσεως 1, στοιχείο β', του ως άνω κεφαλαίου 38 προκύπτει όμως ότι αποκλείονται από το κεφάλαιο αυτό «τα μείγματα χημικών προϊόντων και ουσιών διατροφής ή άλλ[ων] που έχουν θρεπτική αξία, των τύπων που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή τροφίμων για τη διατροφή του ανθρώπου (κλάση 2106, γενικά)».

42 Προκειμένου να εξετασθεί το κριτήριο της συνθέσεως του μείγματος, χρειάζεται να ερμηνευθεί η σημείωση 1, στοιχείο β', του κεφαλαίου 38 της ΣΟ λαμβανομένων υπόψη των αντίστοιχων επεξηγηματικών σημειώσεων.

43 Συναφώς, αφενός, η κατάταξη ενός μείγματος χημικών προϊόντων και ουσιών διατροφής ή άλλων ουσιών που έχουν θρεπτική αξία στο κεφάλαιο 38 ή στο κεφάλαιο 21 της ΣΟ εξαρτάται από τη σύνθεση του μείγματος αυτού, όπως προκύπτει από τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και ιδιότητές του.

44 Αφετέρου, το τελευταίο εδάφιο, τελευταία περίοδος, των επεξηγηματικών σημειώσεων του ΕΣ για το κεφάλαιό του 38 διευκρινίζει ότι τα μείγματα τα οποία αποκλείονται από το κεφάλαιο αυτό «ανήκουν σε εκείνες τις κατηγορίες προϊόντων τα οποία χρησιμοποιούνται στην παρασκευή προϊόντων ανθρώπινης διατροφής και των οποίων η αξία έγκειται στις θρεπτικές τους ιδιότητες».

45 Ο όρος «μείγμα», κατά την έννοια του ως άνω εδαφίου, αναφέρεται επομένως στο μείγμα, αυτό καθεαυτό, χημικών προϊόντων και ουσιών διατροφής ή άλλων ουσιών που έχουν θρεπτική αξία, χωρίς διάκριση αναλόγως των ουσιών που συνθέτουν το μείγμα αυτό.

46 Επομένως, ως κριτήριο δασμολογικής κατατάξεως του επίμαχου προϊόντος δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί μόνο το κριτήριο που αναφέρεται στα χαρακτηριστικά και στις ιδιότητές του, δηλαδή ιδίως η θρεπτική αξία του μείγματος αυτού καθεαυτού, αλλά και το κριτήριο του προορισμού του προϊόντος αυτού, δηλαδή το γεγονός ότι το μείγμα χρησιμοποιείται κατά την παρασκευή τροφίμων.

47 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν είναι μείγμα το οποίο αποτελείται από ένα χημικό προϊόν, το ανθρακικό ασβέστιο, και από μια ουσία που έχει θρεπτική αξία, το τροποποιημένο άμυλο. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η έννοια της ουσίας που έχει θρεπτική αξία μπορεί να εμπερικλείει χημικά προϊόντα (απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 1992, SuCrest, C-14/91, EU:C:1992:48, σκέψη 10). Επομένως, η ιδιότητα χημικού προϊόντος την οποία έχει μια ουσία όπως το ανθρακικό ασβέστιο δεν εμποδίζει να θεωρηθεί αυτή ως ουσία έχουσα θρεπτική αξία.

48 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει επίσης ότι το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν αρχικώς διασαφήθηκε από την προσφεύγουσα της κύριας δίκης ως «Ανθρακικό ασβέστιο – συμπλήρωμα διατροφής». Το δε Δικαστήριο έχει κρίνει ότι στο κείμενο της κλάσεως 2106 της ΣΟ διαλαμβάνονται τα παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται σε άλλες κλάσεις και ότι οι επεξηγηματικές σημειώσεις του ΕΣ για την εν λόγω κλάση αποσαφηνίζουν ότι αυτή περιλαμβάνει ιδίως τα παρασκευάσματα που προσδιορίζονται με την ονομασία «συμπληρώματα διατροφής» και τα οποία παρουσιάζονται σε συσκευασίες που αναγράφουν ότι τα παρασκευάσματα αυτά προορίζονται να διατηρήσουν υγιή τον οργανισμό (απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2009, Swiss Caps, C-410/08 έως C-412/08, EU:C:2009:794, σκέψη 31).

49 Δεν αμφισβητείται ότι το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν χρησιμοποιείται για την παρασκευή δισκίων ασβεστίου υπό τη μορφή απλών, αναβραζόντων και μασωμένων δισκίων, τα οποία προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο. Όπως επισήμανε η Επιτροπή στις παρατηρήσεις της, τα ως άνω δισκία ασβεστίου συμβάλλουν στη ρύθμιση των γαστρικών εκκρίσεων, προς ενεργοποίηση ή βελτίωση της πέψης και γενικότερα προς διαφύλαξη της υγείας και της ευεξίας του ανθρώπινου οργανισμού.

50 Κατά συνέπεια, μείγμα όπως το επίδικο στην κύρια δίκη προορίζεται, με βάση τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και ιδιότητές του, για την παρασκευή προϊόντων ανθρώπινης διατροφής.

51 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, προϊόν όπως το επίδικο στην κύρια δίκη εμπίπτει στην παρέκκλιση την οποία προβλέπει η σημείωση 1, στοιχείο β′, του κεφαλαίου 38 της ΣΟ και πρέπει κατά συνέπεια να αποκλεισθεί σε κάθε περίπτωση από το κεφάλαιο αυτό το οποίο αφορά τα «Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών».

52 Επομένως, μείγμα όπως το επίδικο στην κύρια δίκη εμπίπτει στο κεφάλαιο 21 της ΣΟ, που φέρει τον τίτλο «Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής», και πρέπει ως εκ τούτου να καταταγεί στην κλάση 2106 της ΣΟ, που αφορά τα «Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού», στην οποία παραπέμπει ρητώς η σημείωση 1, στοιχείο β', του κεφαλαίου 38 της ΣΟ.

53 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η ΣΟ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι προϊόν όπως το επίδικο στην κύρια δίκη, που χρησιμοποιείται για την παρασκευή δισκίων ασβεστίου υπό τη μορφή απλών, αναβραζόντων και μασωμένων δισκίων, αποτελείται από καθορισμένης χημικής συστάσεως ανθρακικό ασβέστιο σε σκόνη και από τροποποιημένο άμυλο προστεθέν προς διευκόλυνση της δισκιοποιήσεως και έχει περιεκτικότητα σε άμυλο μικρότερη του 5 % κ.β., πρέπει να καταταγεί στην κλάση 2106 της ΣΟ.

Επί των δικαστικών εξόδων

54 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαίνεται:

Η Συνδυασμένη Ονοματολογία που διαλαμβάνεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο, όπως τροποποιήθηκε από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 1001/2013 της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 2013, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι προϊόν όπως το επίδικο στην κύρια δίκη, που χρησιμοποιείται για την παρασκευή δισκίων ασβεστίου υπό τη μορφή απλών, αναβραζόντων και μασωμένων δισκίων, αποτελείται από καθορισμένης χημικής συστάσεως ανθρακικό ασβέστιο σε σκόνη και από τροποποιημένο άμυλο προστεθέν προς διευκόλυνση της δισκιοποιήσεως και έχει περιεκτικότητα σε άμυλο μικρότερη του 5 % κατά βάρος, πρέπει να καταταγεί στην κλάση 2106 της ως άνω Συνδυασμένης Ονοματολογίας.

(υπογραφές)